

МЗМП 2018

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ИМИГРАЦИСКИ
ПРИТВОР ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

МЗМП

Во 2018,

бегалците и мигрантите продолжија да транзитираат преку Република Северна Македонија користејќи нерегуларни и криумчарски рути. Како одговор, задржувањето на странци од имиграциски причини беше растечка појава, зголемувајќи ја загриженоста околу можни прекршувања на човековите права на странските државјани кои се задржани. МЗМП спроведуваше редовно мониторирање во објектот наменет за задржување (ПЦ за странци) и им обезбеди информација за меѓународна заштита на задржаните лица. Сепак, МЗМП имаше ограничен пристап до задржаните лица, просториите за задржување и индивидуалните досиеја.

Овој извештај се базира на исказите дадени од задржаните лица за време на интервјуата.

ЗАКЛУЧОЦИ

- Бројот на задржани лица во 2018 година (најмалку **211**) беше поголем споредбено со 2017 година (најмалку 100).
- Просечно време на задржување е **12 дена**, додека најдолгото задржување траеше **78 дена**.
- Имаше зголемување на бројот на задржани **непридружувани малолетници (36)** во 2018 година. Но, поголем број од нив биле упатени кон алтернативна форма на згрижување веднаш или во рок од 1 ден по регистрацијата во центарот, додека 3 непридружувани малолетници биле задржани повеќе од 3 дена (еден од нив бил задржан 11 дена). Непридружуваните малолетници биле сместени заедно со возрасните (во исти соби).
- Во 2018 се забележува пораст на бројот на задржани семејства со деца, вклучувајќи **5 задржани семејства** во центарот и **6 деца** во рамки на семејствата. Семејството кое најдолго време беше задржано, престојуваше 17 дена во центарот.
- Од **1073 бегалци и мигранти** кои патувале во различни групи само **20% биле задржани**, а останатите биле **вратени во Грција во отсуство на формална постапка**. Во изминатиот период МЗМП репортираше случаи на разделување за време на приведувањето од страна на полицијата.
- За првпат од донесувањето на законот за азил во 2003 година, новиот Закон за меѓународна и привремена заштита воведо законски одредби за ограничување на слободата на движење на барателите на азил. Во 2018 година, **двајца баратели на азил беа задржани во имиграциски притвор** и им беа доставени решенија за ограничување на слободата на движење во согласност со одредбите на новиот закон.
- **68%** од барателите на азил во 2018 година биле задржани пред поднесување на барање за азил.
- Просечното време на задржување на овие баратели на азил во Прифатниот Центар за баратели на азил изнесуваше **8 дена**.

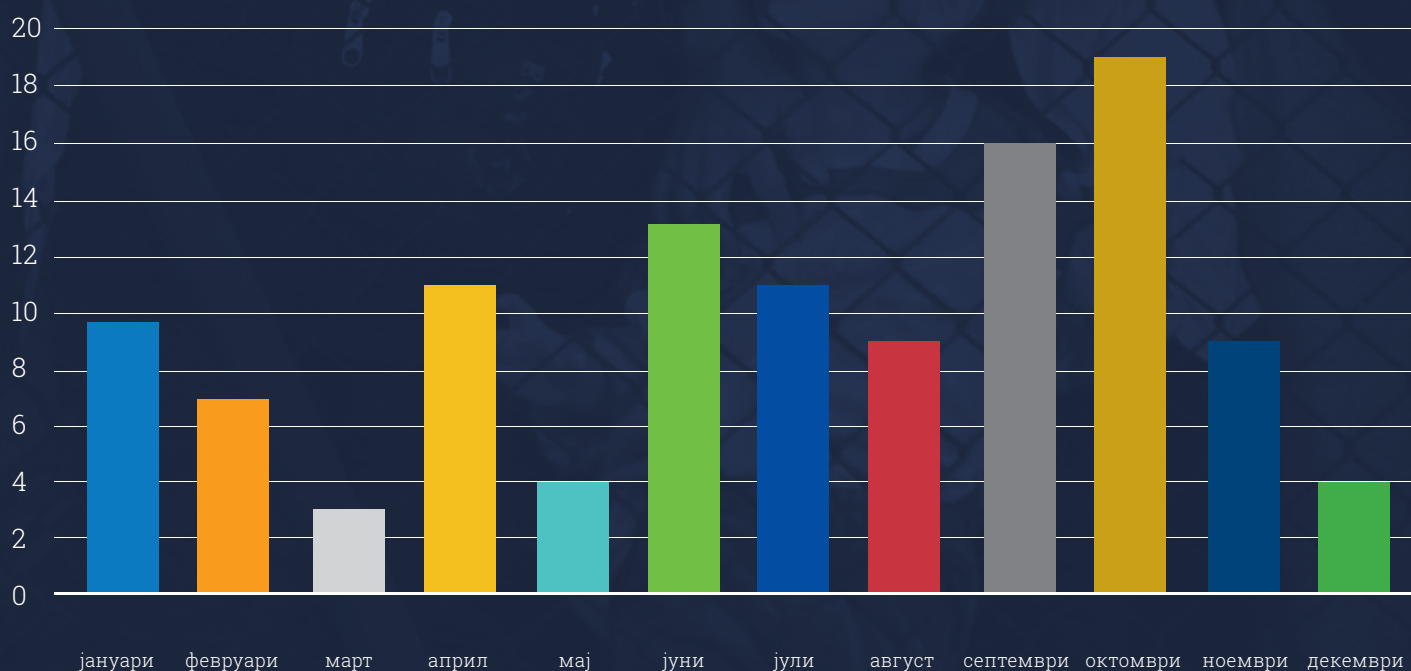

Земја на потекло на задржани лица

Пакистан Авганистан Ирак Иран Турција Бангладеш Индија Сирија Други

Просечен број на задржани лица по месеци

Услови на задржување

• Мнозинството задржани лица не примиле навремено решение, ниту биле соодветно информирани за правниот основ за нивното задржување и нивните права на јазик кој го разбираат. Поради тоа, тие немале можност да го оспорат задржувањето. Пристапот до правна помош на задржаните лица беше ограничен на информациите кои МЗМП ги обезбедува во врска со правото на меѓународна заштита.

• Повеќето задржани лица беа задоволни од односот на полицијата во центарот. Сепак, задржаните мажи константно пријавуваа недостиг на пристап до свеж воздух надвор од центарот. Во неколку случаи задржаните лица се пожалија на храната која е несоодветна за нивната култура и навики, како и дека имаат потреба од нова чиста облека. Некои од задржаните лица се пожалија во однос на нивното неостварено право на телефонски разговор. Одреден дел од задржаните лица имаа поплаки на хигиената во тоалетите и собите. Задржаните лица пријавија **2 инциденти додека беа сместени во ПЦ за странци**. Едно од лицата пријави лош третман, додека другото пријави финансиски инцидент откако беше ослободено.

Пристап до процедурата за азил и Превенција на арбитрерно задржување

• Некои од задржаните лица во ПЦ за странци се соочија со пречки во пристапот до постапката за азил. МЗМП интервенираше во **10 случаи во насока на промоција на алтернативи на задржување или превенција на арбитрерно задржување** во 11 различни случаи. Во 5 случаи, лица со државјанство на Турција кои поднесоа барање или изразија намера да побараат азил, беа попречени во процедурата и не беа префрлени во Центарот за баратели на азил според ЗАПЗ. Откако беше интервенирано, лицата беа префрлени во Центарот за баратели на азил. Беа направени две интервенции за ослободување од имиграциски притвор на фамилија од Авганистан, друг случај на разделена фамилија од Иран и еден случај на разделено дете од Германија.

• МЗМП интервенираше два пати за случаи на баратели на азил кои беа задржани согласно чл. 63 од ЗМПЗ. Воедно, беше испратено писмо до надлежните власти и претставка до Народен Правобранител за случај на барател на азил кој беше задржан без никакво решение.

Ограничување на слободата на движење во рамки на процедурата за азил во Северна Македонија

- Собранието на Република Северна Македонија во април 2018 усвои нов Закон за меѓународна и привремена заштита, заменувајќи го Законот за азил и привремена заштита. Со цел да се постигне усогласување со ЕУ директивите, со определени одредби во новиот закон се воведува ограничувањето на слободата на движење на барателите на азил за првпат во македонскиот правен систем. Овие одредби дозволуваат ограничување на слободата на движење до три месеци со можност за продолжување за уште три месеци со одлука на Министерството за внатрешни работи. Вака определени, одредбите го прекршуваат Уставот на државата и меѓународните обврски кои државата ги има преземено и ратификувано. Нивната имплементација, без притоа да обезбеди соодветни заштитни мерки, посебно во пронаоѓање на алтернативи на задржувањето, иако подразбира ограничување на слободата на движење во крајна инстанца, може да резултира со имиграциски притвор.

- Со надлежноста на Министерството за внатрешни работи, како државно административно тело, да одлучува во однос на ограничување на слободата на движење на барателите на азил, наместо судот да носи такви одлуки, се прекршува член 12 од Уставот според кој: “На никого не може да му биде ограничена слободата, освен со судска одлука и во околности и процедура определени со закон” и стандардите поставени во рамки на Европската конвенција за човекови права. Земајќи ги предвид местата и начинот на кои барателите на азил се законски задржувани, навистина може да се класифицира како имиграциски притвор.

- 2 баратели на азил примиле решенија за ограничување на слободата на движење од Министерството за внатрешни работи според член 63 од Законот за меѓународна и привремена заштита. Еден од нив прво бил задржан поради имиграциски причини, додека пак другата барателка била задржана откако нејзиното барање за азил во прва инстанца на процедурата било одбиено.

Тркалезна маса за имиграциски притвор

• На 26.11.2018 беше организирана конференција на тема **„Имиграциски притвор во Северна Македонија – Актуелни практики и позитивно право“** од страна на Македонско здружение за млади правници во соработка со Канцеларијата на УНХЦР во Скопје и поддржана од проектот „Глобална програма за техничка помош и градење на капацитетите за спречување на притвор на децата и заштита на децата и другите баратели на азил во притвор“, финансирана од Европска Унија која се одржа во хотел Холидеј Ин во Скопје. Целта на настанот беше да се разгледаат и дискутираат актуелните практики во однос на задржувањето на странци поради имиграциски причини во земјата, позитивно право, како и лишување од слобода. Акцентот беше ставен на условите и третманот на бегалците и мигрантите во Северна Македонија, процедурата со непридружувани малолетници и потенцијални алтернативи на задржувањето. 37 учесници од различни институции и организации, вклучувајќи и академски професор, присуствуваа на настанот.

ЗАКЛУЧОЦИ ОД ТРКАЛЕЗНАТА МАСА

- Задржувањето кое трае повеќе од 12 часа мора да биде ревидирано од судија.
- Алтернативи на задржување мора да бидат правно достапни и спроведувани во пракса. Ниту едно дете не треба да биде задржано од имиграциски причини!
- Задржувањето не смее да биде арбитрерно!
- Ефективна правна помош и можноста за соодветно оспорување на законистоста на решението за задржување се клучни во гаранцијата дека правата на задржаните лица се почитувани и исполнети.
- Условите на задржување треба да соодветствуваат со домашните и меѓународните правила и стандарди во новопланираниот Прифатен центар за странци.

МЗМП

Македонско здружение на млади правници (МЗМП) претставува независна, непрофитна професионална организација која обезбедува правна помош и стратешко застапување за заштита на човековите права.

МЗМП е организација во Република Северна Македонија која овозможува бесплатна правна помош и ги застапува барателите на азил, бегалците, лицата без државјанство, и други засегнати лица во постапките поврзани со азил, легален престој и други социјални права.

КОНТАКТ

Ул. Донбас 14/1-6, 1000 Скопје
Тел: +389 2 3220 870

Email: contact@myla.org.mk
Веб страна: www.myla.org.mk

Оваа публикација е отпечатена во рамките на проектот „Глобална програма за техничка помош и градење на капацитетите за спречување на притвор на децата и заштита на децата и другите баратели на азил во притвор“ финансирана од Европската Унија. Содржината на оваа публикација е во исклучива одговорност на МЗМП и во никој случај не ги одразува гледиштата на Европската Унија.

Оваа публикација е поддржана во рамките на проектот „Глобална програма за техничка помош и градење на капацитетите за спречување на притвор на децата и заштита на децата и другите баратели на азил во притвор“ од страна на Претставништвото на УНХЦР во Скопје. Мислењата и ставовите изразени во публикацијата се мислења на авторот и нужно не ги одразуваат официјалните ставови на УНХЦР.